

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 1992-1993**

15 MAART 1993

Voorstel van wet tot opheffing van artikel 792, tweede en derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 12 januari 1993 houdende een urgentieprogramma voor een meer solidaire samenleving

(Ingediend door de heer Desutter)

TOELICHTING

Behalve wijzigingen van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, van de nieuwe gemeentewet en opheffing van de wetsbepalingen betreffende de beteugeling van de landloperij en de bedelarij, bevat de wet van 12 januari 1993 houdende een urgentieprogramma voor een meer solidaire samenleving ook een aantal wijzigingen van het Gerechtelijk Wetboek (hoofdstuk IV van de wet, artikelen 17 tot en met 26).

In het bijzonder wens ik de aandacht te vestigen op artikel 20 van deze wet waardoor artikel 792 van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld met twee leden:

«In afwijking van het vorige lid, voor de zaken opgesomd in artikel 704, eerste lid, brengt de griffier binnen acht dagen bij gerechtsbrief het vonnis ter kennis van de partijen.

Op straffe van nietigheid vermeldt deze kennisgeving de rechtsmiddelen, de termijn binnen welke dit

SENAT DE BELGIQUE**SESSION DE 1992-1993**

15 MARS 1993

Proposition de loi abrogeant l'article 792, deuxième et troisième alinéas, du Code judiciaire, insérés par la loi du 12 janvier 1993 contenant un programme d'urgence pour une société plus solidaire

(Déposée par M. Desutter)

DEVELOPPEMENTS

La loi du 12 janvier 1993 contenant un programme d'urgence pour une société plus solidaire non seulement modifie la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, ainsi que la nouvelle loi communale, et abroge les dispositions législatives relatives à la répression du vagabondage et de la mendicité, mais encore modifie certaines dispositions du Code judiciaire (chapitre IV de la loi, articles 17 à 26).

Nous tenons particulièrement à attirer l'attention sur l'article 20 de la loi précitée, lequel complète l'article 792 du Code judiciaire par les deux alinéas suivants:

«Par dérogation à l'alinéa précédent, dans les matières énumérées à l'article 704, alinéa 1er, le greffier notifie le jugement aux parties par pli judiciaire adressé dans les huit jours.

A peine de nullité, cette notification fait mention des voies de recours, du délai dans lequel ce ou ces

verhaal moet worden ingesteld, evenals de benaming en het adres van de rechtsmacht die bevoegd is om er kennis van te nemen».

Artikel 792 van het Gerechtelijk Wetboek luidt als volgt:

« Binnen acht dagen na de uitspraak van het vonnis zendt de griffie bij gewone brief een niet ondertekend afschrift van het vonnis, aan elke partij of, in voorkomend geval, aan hun advocaten. »

Daar de nieuwe wet bepaalt dat er afgeweken wordt van het vorige lid van artikel 792 van het Gerechtelijk Wetboek, betekent dit dat de advocaat, en uiteraard ook zijn « soortgenoot », de volmacht-drager van een representatieve organisatie voor werknemers of van een mutualiteit, geen afschrift van het vonnis meer ontvangen.

Zowel voor de advocaat of volmacht-drager als voor de cliënt kan dit zeer negatief uitvallen.

a) De advocaat of volmacht-drager wordt afhankelijk van de cliënt om al dan niet te vernemen wanneer en welk vonnis uitgesproken werd.

b) De rechtsonderhorige ontvangt bij aangetekend schrijven een vonnis, gesteld in een juridische terminologie, wat voor heel wat mensen die niet vertrouwd zijn met de typische opbouw van een vonnis of arrest, onleesbaar of onbegrijpelijk is. Bijvoorbeeld: « Overwegende dat... Gelet op... Om deze redenen... verklaart de vordering ontvankelijk, niet-ontvankelijk... gegrond — ongegrond, veroordeelt de verwerende partij of de eisende partij tot de kosten, staat de voorlopige tenuitvoerlegging toe ». Dit zal zeker bij heel wat mensen, bijvoorbeeld bejaarden, aanleiding geven tot nodeloze paniecreacties.

c) Indien de rechtsonderhorige blijft stilzitten, het vonnis niet bezorgt aan de advocaat, de volmacht-drager van de representatieve werknemersorganisatie of de jurist van zijn mutualiteit, zal het vonnis veelal zonder nuttig effect blijven. Zo zal een tussenvonnis in een geschil tegen de Dienst Minder-validen of het R.I.Z.I.V., waarbij een geneesheer-deskundige wordt aangesteld, zonder gevolg blijven, zolang de verdediger niet over het vonnis beschikt en overeenkomstig artikel 935 van het Gerechtelijk Wetboek aan de griffie kan vragen de deskundige in werking te stellen.

d) Tenslotte is het tevens een feit dat de advocaat van sommige sociale-zekerheidsinstellingen geen betaling kan bekomen van de gerechtskosten, indien de advocaat geen kopie van het vonnis aan hun overzendt samen met het verzoek tot betaling (bijvoorbeeld t.a.v. de R.V.A.).

recours doivent être introduits, ainsi que de la dénomination et de l'adresse de la juridiction compétente pour en connaître. »

Le début de l'article 792 du Code judiciaire est libellé comme suit:

« Dans les huit jours de la prononciation du jugement, le greffier adresse, sous simple lettre, à chacune des parties ou, le cas échéant, à leurs avocats, une copie non signée du jugement. »

Comme la nouvelle loi prévoit qu'il est dérogé au premier alinéa de l'article 792 du Code judiciaire, il en résulte que l'avocat, ainsi que, bien entendu, son « congénère », à savoir le mandataire d'une organisation représentative de travailleurs ou d'une mutualité, ne reçoivent plus copie du jugement.

Cela peut s'avérer très préjudiciable, tant à l'avocat ou au mandataire qu'au client.

a) L'avocat ou le mandataire dépend du client pour apprendre à quel moment un jugement a été prononcé et quel en est le contenu.

b) Le justiciable reçoit un jugement par lettre recommandée. Celui-ci est rédigé en termes juridiques illisibles ou incompréhensibles pour de nombreuses personnes non familiarisées avec l'agencement typique d'un jugement ou d'un arrêt. Par exemple: « Attendu que..., Vu..., Par ces motifs..., déclare la demande recevable, irrecevable..., fondée, non fondée, condamne la partie défenderesse ou la partie demanderesse aux dépens, autorise l'exécution provisoire ». Assurément, cette terminologie provoquera chez de nombreuses gens, notamment les personnes âgées, des réactions de panique inutiles.

c) Si le justiciable ne réagit pas, ne transmet pas le jugement à son avocat, au mandataire de l'organisation représentative de travailleurs ou au juriste de sa mutualité, le jugement n'aura, la plupart du temps, pas d'effet utile. C'est ainsi qu'un jugement avant dire droit dans une contestation avec le Service des allocations aux handicapés ou avec l'I.N.A.M.I., jugement dans lequel un médecin-expert est désigné, restera sans effet aussi longtemps que le défenseur n'en disposera pas et ne pourra demander au greffe, en vertu de l'article 935 du Code judiciaire, de faire procéder à l'expertise.

d) Enfin, il est de fait que l'avocat de certains organismes de sécurité sociale ne peut obtenir le paiement des frais judiciaires s'il ne leur transmet pas, conjointement avec la demande de paiement, une copie du jugement (par exemple, à l'O.N.Em.).

Vermits de cliënten min of meer op zichzelf aangezien worden, zullen vooral de zwaksten uit onze samenleving door deze wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, in een wet met als titel «urgentieprogramma voor een meer solidaire samenleving», ernstig benadeeld worden.

*
* *

Anderzijds wordt de termijn om verzet of beroep aan te tekenen bepaald op één maand, doch «te rekenen vanaf de betekening van het vonnis of de kennisgeving ervan overeenkomstig artikel 792, tweede en derde lid» (kennisgeving bij aangetekend schrijven te versturen door de griffie).

Wanneer het vonnis enkel en alleen ter kennis gebracht zal worden van de rechtsonderhorige, kan/zal deze om veelvuldige redenen (ziekte, neerslachtigheid, mogelijkerwijze ten gevolge van het lezen van de uitspraak, leeftijd — bejaarde die bij winterweer naar de sociale dienst van de mutualiteit moet —, slordigheid, het verlies van papieren ...) de termijn laten verstrijken en vaak ten onrechte geen hoger beroep aantekenen tegen een voor hem/haar negatief vonnis van de arbeidsrechtbank.

Deze regeling is van toepassing op de zaken ingeleid bij verzoekschrift overeenkomstig artikel 704 van het Gerechtelijk Wetboek, namelijk de geschillen terug te vinden in de artikelen 580-583 van het Gerechtelijk Wetboek, onder andere:

— geschillen ten aanzien van R.I.Z.I.V. en mutualiteiten inzake erkenning van arbeidsongeschiktheid;

— geschillen ten aanzien van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening;

— geschillen ten aanzien van de kinderbijslag (Rijksdienst en Kinderbijslagfondsen);

— geschillen ten aanzien van de Rijksdiensten voor Pensioenen en de Pensioenkas;

— geschillen betreffende het gewaarborgd inkomen voor bejaarden;

— geschillen betreffende de tegemoetkomingen voor mensen met een handicap.

Opnieuw zullen het de zwaksten in de samenleving zijn die het eerst benadeeld zullen worden.

Puisque les clients en sont plus ou moins réduits à eux-mêmes, ce seront surtout les personnes les plus faibles de notre société qui seront le plus sérieusement touchées par cette modification du Code judiciaire, pourtant réalisée par une loi intitulée «programme d'urgence pour une société plus solidaire».

*
* *

D'autre part, le délai d'opposition ou pour interjeter appel est d'un mois, mais «à partir de la signification du jugement ou de la notification de celui-ci faite conformément à l'article 792, alinéas 2 et 3» (notification par lettre recommandée à envoyer par le greffe).

Si le jugement est porté à la connaissance du seul justiciable, celui-ci laissera passer ou pourra laisser passer les délais pour de multiples raisons (maladie, abattement éventuel à la suite de la lecture du jugement, âge — personne âgée qui doit se rendre au service social de sa mutualité par temps hivernal —, négligence, perte de documents...) et n'interjettera pas appel, souvent à tort, contre un jugement du tribunal du travail qui lui est défavorable.

Cette réglementation s'applique aux demandes introduites par une requête conformément à l'article 704 du Code judiciaire, à savoir les contestations énumérées aux articles 580 à 583 dudit Code, notamment:

— les contestations avec l'I.N.A.M.I. et les mutualités, relatives à la reconnaissance de l'incapacité de travail;

— les contestations avec l'Office national de l'emploi;

— les contestations relatives aux allocations familiales (Office national d'allocations familiales et caisses de compensation pour allocations familiales);

— les contestations avec l'Office national des pensions et les caisses de pensions;

— les contestations relatives au revenu garanti aux personnes âgées;

— les contestations relatives aux allocations aux handicapés.

De nouveau, ce seront les personnes les plus défavorisées de la société qui seront les premières lésées.

Wie verwickeld is in een burgerlijke of handelsprocedure, beschikt over een termijn van één maand na betekening van de expeditie van het vonnis bij deurwaardersexploot om hoger beroep aan te tekenen. In concreto houdt dit in dat de verliezende partij meestal over een ruime tijdsspanne beschikt, meestal van meerdere maanden, om te oordelen of al dan niet beroep zal worden aangetekend of alsnog een minnelijke regeling mogelijk is, om het nodige opzoekingswerk te doen en om het verzoekschrift houdende hoger beroep op te maken.

*
* *

Onderhavig wetsvoorstel heeft tot doel de reglementering terug te wijzigen, waardoor:

1. het vonnis of arrest ook aan de verdediger wordt toegestuurd;
2. de beroepstermijn behouden wordt, zoals voor de burgerlijke en handelsprocedures en de arbeidsgeschillen.

Manu DESUTTER.

*
* *

VOORSTEL VAN WET

— — — — —
Enig artikel

Het tweede en het derde lid van artikel 792 van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd bij artikel 20 van de wet van 12 januari 1993 houdende een urgentieplan voor een meer solidaire samenleving, worden opgeheven.

Manu DESUTTER.

Celui qui est engagé dans une procédure civile ou commerciale dispose d'un délai d'un mois, à partir de la signification de l'expédition du jugement par exploit d'huissier, pour interjeter appel. Cela veut dire concrètement que la partie succombante dispose en général d'un laps de temps assez important, le plus souvent de plusieurs mois, pour juger si elle interjettera ou non appel ou si un règlement à l'amiable est encore possible, pour procéder aux recherches nécessaires et pour rédiger la requête contenant l'appel.

*
* *

Le but de la présente proposition de loi est de modifier à nouveau la réglementation, afin que:

1. le jugement ou l'arrêt soit également envoyé au défenseur;
2. le délai pour interjeter appel soit maintenu, comme c'est le cas pour les procédures civiles et commerciales et pour les conflits du travail.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

— — — — —
Article unique

Les deuxième et troisième alinéas de l'article 792 du Code judiciaire, insérés par l'article 20 de la loi du 12 janvier 1993 contenant un programme d'urgence pour une société plus solidaire, sont abrogés.